

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 17.12.2013
COM(2013) 913 final

ANNEX 1

PŘÍLOHA

KONCEPCE PLÁNŮ UDRŽITELNÉ MĚSTSKÉ MOBILITY

ke

**SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU
HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ**

Společně ke konkurenceschopné městské mobilitě účinně využívající zdroje

{SWD(2013) 524 final}

{SWD(2013) 525 final}

{SWD(2013) 526 final}

{SWD(2013) 527 final}

{SWD(2013) 528 final}

{SWD(2013) 529 final}

PŘÍLOHA

KONCEPCE PLÁNŮ UDRŽITELNÉ MĚSTSKÉ MOBILITY

ke

SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ

Společně ke konkurenceschopné městské mobilitě účinně využívající zdroje

Tento dokument stanoví koncepci pro vypracování plánů udržitelné městské mobility, jež vyplynula z rozsáhlé výměny názorů mezi zúčastněnými stranami a odborníky na plánování z celé Unie. Tuto výměnu podpořily také iniciativy Komise, například projekt ELTIS Plus. Koncepce odráží širokou shodu ohledně hlavních prvků plánu moderní a udržitelné městské mobility a dopravy. Podle tohoto návrhu by koncepce neměla představovat uniformní přístup k plánování městské dopravy. Naopak může a měla by být přizpůsobena konkrétním okolnostem členského státu a městských oblastí.

Níže uvedené body by měly být považovány za hlavní zásady.

Cíle

Hlavním cílem plánu udržitelné městské mobility je zlepšit dostupnost městských oblastí a zajistit vysoce kvalitní a udržitelnou mobilitu a dopravu uvnitř městských oblastí i jejich spojení s okolím. Přitom se berou v úvahu potřeby „funkčního města“ a jeho okolí spíše než správní oblast obce.

S ohledem na tento cíl se plán udržitelné městské mobility snaží přispět k rozvoji městského dopravního systému, který:

- a) je dostupný a splňuje základní potřeby všech uživatelů v oblasti mobility;
- b) vyvažuje různé požadavky občanů, podniků a průmyslu ohledně služeb mobility a dopravy a reaguje na ně;
- c) doprovází vyvážený rozvoj a lepší integraci různých druhů dopravy;
- d) splňuje požadavky udržitelnosti a zároveň hledá rovnováhu mezi potřebami týkajícími se hospodářské životaschopnosti, sociální spravedlnosti, zdraví a kvality životního prostředí;
- e) optimalizuje účinnost a efektivitu nákladů;
- f) lépe využívá městský prostor a stávající dopravní infrastrukturu a služby;
- g) zvyšuje přitažlivost městského prostředí, kvalitu života a zlepšuje veřejné zdraví;
- h) zlepšuje bezpečnost silničního provozu a jeho zabezpečení;
- i) snižuje znečištění ovzduší, hluk, emise skleníkových plynů a spotřebu energie a
- j) přispívá ke zlepšení celkové výkonnosti transevropské dopravní sítě a evropského dopravního systému jako celku.

Dlouhodobá vize a jasný plán provádění

Plán udržitelné městské mobility předkládá dlouhodobou strategii pro budoucí rozvoj dané městské oblasti a v této souvislosti též strategii budoucího rozvoje infrastruktury a služeb v oblasti dopravy a mobility, nebo na takovou existující strategii navazuje. Plán udržitelné městské mobility rovněž obsahuje plán realizace pro provádění této strategie v krátkodobém horizontu.

- 1) Harmonogram a rozpočtový plán: Plán realizace by měl obsahovat harmonogram provádění a rozpočtový plán. Měly by být určeny zdroje nezbytného financování. Plán realizace by měl ideálně pokrývat období 3–10 let.
- 2) Odpovědnost a zdroje: Plán udržitelné městské mobility by měl obsahovat jasné rozdělení odpovědností za provádění politik a opatření v něm stanovených a určit potřebné zdroje pro každý subjekt.

Posouzení současné a budoucí výkonnosti

Rozvoj udržitelné městské mobility by měl být založen na pečlivém posouzení současné a budoucí výkonnosti systému městské dopravy.

- 3) Analýza stavu a počáteční úroveň: Plán udržitelné městské mobility by měl poskytnout komplexní přezkum současné situace a prostřednictvím „auditu výkonnosti městské mobility“ určit počáteční úroveň, vůči níž bude možné v budoucnu měřit pokrok. Tato analýza by měla zahrnovat přezkum institucionálního uspořádání, procesu plánování a prováděcích mechanismů. Měla by také zahrnovat posouzení dopadů navrhovaných opatření.
- 4) Ukazatele výkonnosti: Měly by být nalezeny vhodné ukazatele, které by popisovaly současný stav městského dopravního systému ze všech relevantních politických hledisek: kvalita a dostupnost dopravních služeb a infrastruktury, využívání půdy a územní rozvoj, bezpečnost a zabezpečení, energetika, životní prostředí, sociální začlenění, rovnost žen a mužů, hospodářský rozvoj, zdravotnictví, vzdělávání atd. V plánu udržitelné městské mobility by měla být v rámci dané městské oblasti zjištěna problémová místa, v nichž je výkonnost dopravního systému z jakéhokoli výše uvedeného politického hlediska obzvláště špatná.
- 5) Dílčí cíle: Plán udržitelné městské mobility by měl určit konkrétní výkonnostní cíle, které jsou realistické s ohledem na současnou situaci v městské oblasti, jež vyplynula z analýzy stavu, a jsou rovněž ambiciózní, pokud jde o obecné cíle plánu udržitelné městské mobility.
- 6) Cílové hodnoty: V plánu udržitelné městské mobility by měly být uvedeny měřitelné cílové hodnoty, které jsou založeny na realistickém zhodnocení počáteční úrovně a dostupných zdrojů. Tyto cílové hodnoty by měly odrážet dílčí cíle plánu udržitelné městské mobility.

Vyvážený a integrovaný rozvoj všech druhů dopravy

Plán udržitelné městské mobility podporuje vyvážený rozvoj všech relevantních druhů dopravy a zároveň podněcuje přesun k udržitelnějším druhům dopravy. Plán navrhuje integrovaný soubor technických opatření, opatření týkajících se infrastruktury, politicky založených i tzv. „měkkých opatření“ ke zlepšení výkonnosti a nákladové efektivity s ohledem na deklarovaný hlavní cíl i zvláštní dílčí cíle.

V zásadě by se měla řešit tato témata:

- a) Veřejná doprava: Plán udržitelné městské mobility by měl stanovit strategii ke zlepšení kvality, bezpečnosti, integrace a přístupnosti služeb veřejné dopravy, zahrnující infrastrukturu, kolejová vozidla a služby.
- b) Bezmotorová doprava: Součástí plánu udržitelné městské mobility by měl být i plán, jak zvýšit atraktivitu a bezpečnost chůze a jízdy na kole. Stávající infrastruktura by měla být posouzena a případně vylepšena. Rozvoj nové infrastruktury by neměl být plánován pouze podél tras motorové dopravy. Mělo by se zvážet vytvoření zvláštní infrastruktury pro cyklisty

a chodce, jež by byla oddělená od těžké motorové dopravy a pokud možno by zkrátila cestovní vzdálenosti. Opatření v oblasti infrastruktury by měla doprovázet další technická, politicky založená i „měkká“ opatření.

c) Intermodalita: Plán udržitelné městské mobility by měl přispět k lepšímu skloubení různých druhů dopravy a měl by určit opatření směřující zejména k usnadnění plynulé a multimodální mobility a dopravy.

d) Bezpečnost silničního provozu ve městech: V plánu udržitelné městské mobility by měla být uvedena opatření ke zlepšení bezpečnosti silničního provozu, jež budou založena na analýze hlavních bezpečnostních problémů a rizikových oblastí na silnicích v dotčené městské oblasti.

e) Silniční doprava (stacionární a pohybující se doprava): Co se týče silniční sítě a motorizované dopravy, měl by se plán udržitelné městské mobility zaměřit jak na stacionární dopravu, tak na dopravu v pohybu. Opatření by se měla soustředit na optimální využívání stávající silniční infrastruktury a zlepšení situace ve zjištěných problémových místech i celkově. Mělo by se prozkoumat, zda by bylo možné využít prostor silnic pro jiné druhy dopravy nebo jiné veřejné funkce a využití, které nesouvisí s dopravou.

f) Městská logistika: Plán udržitelné městské mobility by měl představit opatření, která zlepší účinnost městské logistiky, včetně doručování zboží v rámci města, a zároveň omezí související externality, jako jsou emise skleníkových plynů, látky znečišťující ovzduší a hluk.

g) Řízení mobility: Plán udržitelné městské mobility by měl obsahovat opatření, jejichž cílem je podpořit přechod k udržitelnějším modelům mobility. V této souvislosti by měli být zapojeni občané, zaměstnavatelé, školy a další příslušné subjekty.

h) Inteligentní dopravní systémy: Protože inteligentní dopravní systémy jsou použitelné pro všechny druhy dopravy a služby mobility, jak v osobní, tak v nákladní dopravě, mohou mít přínos při utváření strategie, provádění politiky a sledování všech opatření vytvořených v rámci plánu udržitelné městské mobility.

Horizontální a vertikální integrace

Vypracování a provedení plánu udržitelné městské mobility je založeno na integrovaném přístupu s velkým podílem spolupráce, koordinace a konzultací mezi různými úrovněmi veřejné správy a příslušnými orgány. Orgány odpovědné za místní plánování by měly zavést příslušné struktury a postupy.

Integrované plánování a provádění zahrnuje:

a) konzultace a spolupráci mezi různými útvary na místní úrovni s cílem zajistit soudržnost a komplementaritu plánu udržitelné městské mobility s místními politikami, strategiemi a opatřeními v souvisejících oblastech politiky (jako je doprava, využívání půdy a územní plánování, sociální služby, energetika, zdravotnictví, vzdělávání, prosazování práva a policie atd.);

b) úzký dialog s příslušnými orgány i) na různých úrovních správy a samosprávy (např. na úrovni městské části, obce, aglomerace, regionu a členského státu) a ii) v sousedních městských oblastech. Na této výměně informací by se měly podílet zejména subjekty a orgány odpovědné za služby a infrastrukturu související s dopravou a mobilitou uvnitř městské oblasti nebo spojující tuto městskou oblast s okolím;

c) dobrou znalost a pečlivé uvážení politických cílů a relevantních plánů rozvoje či dopravních plánů, které již existují nebo na nichž se v současné době pracuje a které mají dopad na danou městskou oblast.

Participativní přístup

Plán udržitelné městské mobility se zakládá na transparentním a participativním přístupu.

Místní orgány odpovědné za plánování by měly při přípravě a provádění plánu od samého počátku i v průběhu celého procesu přizvat příslušné zúčastněné strany – občany, jakož i zástupce občanské společnosti a hospodářské subjekty –, aby byla zajištěna vysoká úroveň přijetí a podpory.

Sledování, přezkum, podávání zpráv

Provádění plánu udržitelné městské mobility by mělo být důkladně sledováno.

Pokrok ke splnění hlavního cíle a dílčích cílů plánu a dosažení cílových hodnot by měl být na základě vybraných ukazatelů pravidelně posuzován. Měla by být přijata vhodná opatření pro zajištění včasného přístupu k příslušným údajům a statistikám. Jako základ pro přezkum provádění plánu udržitelné městské mobility by měla sloužit monitorovací zpráva.

Zabezpečení kvality

Místní úřady územního plánování by měly zavést mechanismy pro zajištění kvality a ověřování, zda je plán udržitelné městské mobility v souladu s požadavky této koncepce plánu udržitelné městské mobility.